РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ.
СВІТ ДИТИНСТВА В ЛІТЕРАТУРІ

Дата _____

Клас _____

Урок 101. ВСТУП ДО РОЗДІЛУ. ЛЮБОВ ЗАБАШТА. СКАЗАВ МУДРЕЦЬ... АНАТОЛІЙ КОСТЕЦЬКИЙ. МРІЯ

Мета: ознайомити учнів з новим розділом «Світ дитинства в літературі», з віршем Любові Забашти «Сказав мудрець...», з творчим і життєвим шляхом Анатолія Костецького, з його віршем «Мрія»; зацікавити учнів змістом віршів; привернути увагу до засобів створення поетичних образів; розширювати словниковий запас учнів; розвивати навички виразного читання, кмітливість, пам'ять, логічне мислення, уяву школярів, уміння обґрунтовувати свою думку; виховувати доброзичливе ставлення до оточуючих, бажання творити добро.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. МОВЛЕННЄВА РОЗМИНКА

Робота над скоромовкою. Гра «Дощик»

Діти читають хором.

- Накрапає дощ (*тихо*).
- Дощ пускається сильніше (*голосніше*).
- Злива (*голосно*).
- Дощ слабшає (*тихіше*).
- Дощ припинився (*читання припиняється*).

Своїх друзів пригощаю,
Наливаю в чашки чаю,
Ось варення із порічки,
А ось тістечко з сунички.

III. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Відповіді на запитання рубрики «Перевір свої досягнення» (*с. 154*).

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

1. Вступна бесіда

— Сьогодні ми починаємо вивчати новий розділ.
— Прочитайте його назву.
— Які твори будемо вивчати в цьому розділі?
— Які твори письменників ми вже вивчали?
— На скільки частин поділений розділ?
— Як вони називаються?

2. Гра «Продовж речення»

- Вивчаючи твори цього розділу, я навчуся…
- Я дізнаюся…

V. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Читання вступної статті (*с. 155*)

— З чим автори порівнюють твоє життя?

— Які питання ставлять перед вами?

— Про що розкажуть вірші, оповідання, казки, які ви прочитаєте у розділі?

— На що слід звертати увагу, читаючи твори розділу?

2. Гра «Рибки»

Самостійне мовчазне читання вірша Любові Забашти «Сказав мудрець...»

— До чого закликає автор вірша?

— Існування якої істини підкреслює?

3. Ознайомлення з біографією Анатолія Костецького

Робота в парах. Читання учнями біографії Анатолія Костецького

— Які вірші поета ми вивчали? (*«Імена», «Дивна звичка»*)

— Що згадує поет про своє дитинство?

— Ким була його мама?

— У скільки років майбутній поет засвоїв грамоту?

— Коли отримав перший диплом за вірші?

— Кому вони були присвячені?

— Яка зустріч була для поета вирішальною?

— Про що писав свої твори Анатолій Григорович?

4. Фізкультхвилинка

Щось не хочеться сидіти,
Треба трохи відпочити.
Руки вгору, руки вниз,
Руки в боки, руки так,
Руки вгору, як вітряк.
Вище руки підніміть
І спокійно опустіть.
Плесніть, діти, кілька раз.
За роботу, все гаразд!

5. Опрацювання вірша Анатолія Костецького «Мрія»

1) Гра «Передбачення».

— Як ви вважаєте, про що йтиметься у вірші, що має такий заголовок?

2) Виразне читання вірша вчителем.

— Чи сподобався вам вірш?

— Які почуття він у вас викликав?

— Які картини ви уявляли слухаючи його?

3) Словникова робота.

Вдень	ходжу
уночі	щодуху
іздаля	вперто
зачепиш	неголосно

— Прочитайте слова спочатку згори донизу, потім — знизу догори.

— Знайдіть серед цих слів слова-антоніми (*вдень — уночі*).

— Знайдіть синонім до слова *тихо* (*неголосно*), *швидко* (*щодуху*); антонім — до слова *іздаля* (*зблизька*).

4) Робота в парах.

Читання вірша учнями в парі. Підготовка до виразного читання вірша

— У якому темпі, з якою інтонацією і силою голосу будете читати вірш?

— Які рядки прочитаєте як роздум, а які — рішуче, із застереженням?

5) Виразне читання вірша учнями.

Кілька учнів виразно читають вірш, а решта аналізують, чи вдало дібрано інтонацію, тон і темп читання.

6) Аналіз змісту вірша з елементами вибіркового читання.

— Прочитайте перші рядки вірша. Як ви їх розумієте?
— Про що розмірковує хлопчик?
— Про що він мріє?
— Коли в нього виникла ця мрія?
— Чому він хоче перерости Сергія?
— Чому він зараз не наважується захистити дівчинку?
— Що б ви йому порадили?

7) Читання вірша з лінійкою.

Учні читають вірш, напівприкриваючи букви лінійкою.

8) Гра «Диктор телебачення».

Читати вірш, періодично відриваючи погляд від тексту, щоб подивитися на глядачів.

9) Робота за ілюстрацією.

— Розгляньте ілюстрації до вірша.
— Кого художник зобразив на ілюстрації? Які кольори він використав?
— Який настрій вони створюють? Як передають характер персонажа вірша?
— Яким рядкам вірша відповідає ілюстрація?
— Які малюнки створили б ви за сюжетом вірша?

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

— Який твір читали на сьогоднішньому уроці?
— Хто його автор?
— Чого нас навчає цей вірш?

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Виразно читати вірш (*с. 155–157*), проілюструвати його.